

Список використаних джерел:

1. Грицай О. І. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення / О. І. Грицай, Н. С. Станасюк. // *Економіка і суспільство*. – 2018. – №15. – С. 828.
2. НП(С(БО 10 "Дебіторська заборгованість від 08.10.1999 №237 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ips.ligazakon.net/document/REG4018?an=49>.
3. Оніщенко В. Резерв сумнівних боргів 2022 [Електронний ресурс] / В. Оніщенко // *Головбух*. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: https://www.golovbukh.ua/article/7246-rezerv-sumnivnih-borgiv#anc_7.
4. Боярова О. А. Резерв сумнівних боргів як обачний інструмент впливу на діяльність підприємства [Електронний ресурс] / О. А. Боярова, Н. П. Кузик // *Облік і фінанси АПК: освітній портал* – Режим доступу до ресурсу: <https://magazine.faaaf.org.ua/rezerv-sumnivnih-borgiv-yak-obachniy-instrument-vplivu-na-diyalnist-pidpriemstva.html>.
5. Якуба Є. Нарахування резерву сумнівних витрат за ПСБО: обов'язок чи вибір підприємства? [Електронний ресурс] / Є. Якуба // *Аудиторська фірма "Аудит-Інвест"*. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://audit-invest.com.ua/ua/articles/blog/nachislenie-rezerva-somnitelnyh-dolgov-po-psbu-obyazannost-ili-vybor-predpriyatiya>.

УДК 338.246.88

Метеленко Н.Г.

доктор економічних наук, професор, директорка

Сіліна І.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри Інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів*

Петренко О.В.

Здобувач PhD

Інженерний навчально-науковий інститут

ім. Ю.М. Потебні Запорізького національного університету

ВЕКТОР ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Для України, враховуючи повномасштабні воєнні дії російських окупантів, починаючи з 24.02.2022 р., надзвичайно важливим є поступове вирішення проблемних питань відновлення економічного

механізму промислових підприємств, зокрема, підприємств Запорізької області. Вже другий рік поспіль більше 70% Запорізької області перебуває під окупацією, що унеможливорює здійснення повноцінної господарської діяльності такими підприємствами, як ПАТ «Запоріжсталь», ПрАТ «Запоріжжкокс», ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат», ПрАТ «Дніпроспецсталь» та ін., які територіально розташовані в Запоріжжі або на окупованих територіях Запорізької області, деякі з них призупинили свою господарську діяльність. В цьому регіоні спостерігаються темпи спаду виробництва, погіршення рівня життя населення, безробіття, рівень економічної безпеки перевищує допустимі норми; відмінність між підприємствами полягає лише в характері та рівні існуючих проблем.

У Державній стратегії регіонального розвитку на період 2020 – 2027 рр. [1] території з особливими проблемами розвитку визначено як території, що потребують державної підтримки. Після повномасштабного вторгнення російських окупантів та довготривалих бойових дій, державної підтримки потребують всі території України (прикордонні регіони і окремі міста; прикордонні території; природно-заповідні території; монофункціональні міста, сільські поселення у несприятливих умовах; слаборозвинуті, депресивні регіони; регіони кризового стану; зони екологічного лиха; території з екстремальними природними умовами). Запорізька область відноситься до старопромислового регіону Сходу України та представляє інтерес з соціально-економічної та політичної точки зору; вона має значний економічний потенціал і концентрує виробничі потужності та населення, але в умовах війни цей потенціал суттєво руйнується. До ключових характеристик старопромислового регіону науковці відносять такі: промислово розвинена територія, економічний потенціал якої сформувався в попередні технологічні уклади і характеризується ознаками старіння та інертності; нездатність швидко реагувати на мінливе середовище; домінування великих промислових застарілих виробництв; гострі соціальні та екологічні проблеми, що у сукупності потребує структурної трансформації виробництва, державної підтримки та гарантій. Тобто, формування вектору повоєнного відновлення економічного механізму промислових підприємств старопромислового регіону Запорізької області повинно ґрунтуватись на новій політиці регіонального розвитку, яка враховує під час стратегічного та просторового планування ключові виклики, що впливають на

людину, інфраструктуру, економіку та навколишнє природне середовище, включають побудову культури партнерства та співробітництва, орієнтовану на взаємодію громадян та публічних інституцій щодо розвитку.

На сьогодні втрати в роботі ГМК України становлять 30 – 40% довоєнних потужностей. Частина металургійних підприємств, зокрема підприємства ПАТ «Запоріжсталь», ПрАТ «Запоріжжкокс», перебувають у режимі гарячої консервації і практично нічого не виробляють. Результатом цього стало скорочення в Україні виробництва сталі в I кв. 2022 р. на 31,2%, чавуну – на 34,1 %, прокату – на 34,2 % [2]. Водночас багато інших підприємств усіх типів були пошкоджені внаслідок їх розташування у великих стратегічних містах або поблизу них. Таким чином, зусилля з повоєнної відбудови створюють унікальну можливість для підвищення виробничого потенціалу України та залучення іноземного капіталу до трансформації промислового сектора через розвиток сектору виробництва, «зелену» модернізацію та трансфер сучасних технологій. Очікується, що відбудова закладе основу для довгострокового зростання та сприятиме більш тісній інтеграції України у світову економіку.

Відновлення економічного механізму промислових підприємств можливо виключно за рахунок інтенсивного розвитку виробничого сектору, в якому у довоєнному часі домінувала важка промисловість; частка виробничого сектору у ВВП складала 10%, а промисловість в цілому генерувала майже 24% ВВП. Металургія, харчова промисловість мали статус провідних галузей національної економіки. Розглядаючи глобальні ланцюги створення вартості, війна в Україні призводить до перебоїв у постачанні товарів. Які становлять найбільші експортні позиції України (сталева індустрія – залізна руда, феросилікомарганець, чавун; важка промисловість – плоский прокат і сталь; виробництво напівпровідників – неоновий газ; галузі, що залежать від поставок титану тощо). З одного боку, ми маємо кризу промисловості, а з іншого боку – можливість для зеленого відновлення «з нуля» та розв'язання проблеми нестачі інвестицій. Із середніми витратами на робочу силу значно нижчими за середній показник в ЄС і глобальною тенденцією до регіоналізації ланцюгів постачання, Україна має потенціал стати європейським виробничим центром завдяки значним інвестиціям у повоєнну відбудову. Крім того, багато приватних інвесторів вже зацікавлені у

розвитку проєктів у сфері виробництва будівельних матеріалів, логістики, інженерії, послуг закупівель та будівництва. Уряд також закликає потенційних інвесторів скористатися державною підтримкою до 30% CAPEX для інвестиційних проєктів зі значними інвестиціями в Україні [3].

Таким чином, вектор повоєнного відновлення економічного механізму промислових підприємств, на нашу думку, являє собою трансформацію промислової моделі на принципах ефективного використання природних ресурсів та циркулярності (використання супутніх продуктів, викидів забруднюючих речовин, практик енергоефективності та управління відходами).

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки. Постанова КМУ № 695 від 05.08.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>
2. Дослідження «Повоєнне відновлення економіки України». URL: https://cpd.com.ua/Research-UA_economic_reconstruction.pdf.
3. Передумови повоєнної відбудови української промисловості. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/uk/news/21-10-22/>.

УДК 658.1

Сірий С.Ю.

здобувач вищої освіти

Львівський національний університет імені Івана Франка

**ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ
КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА**

У сучасних умовах зростає конкуренція на ринку та збільшується складність управління фінансовими ресурсами, тому постає питання ефективного управління капіталом, що є надзвичайно важливо для будь-якого підприємства. Ефективне управління власним капіталом є одним з ключових елементів фінансового менеджменту та визначальним чинником успіху підприємства в довгостроковій перспективі та необхідним для забезпечення стійкого фінансового стану підприємства та підтримки його конкурентоспроможності [2].